శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
అథ తే తదనుజ్ఞాతా భుక్త్వా పీత్వా చ వారుణీం ।
తయా విభ్రంశితజ్ఞానా దురుక్తైర్మర్మ పస్పృశుః ॥ **1** ॥

తేషాం మైరేయదోషేణ విషమీకృతచేతసాం ।
నిమ్లోచతి రవావాసీద్వేణూనామివ మర్దనం ॥ **2** ॥

భగవాన్ స్వాత్మమాయాయా గతిం తామవలోక్య సః ।
సరస్వతీముపస్పృశ్య వృక్షమూలముపావిశత్ ॥ **3** ॥

అహం చోక్తో భగవతా ప్రపన్నార్తిహరేణ హ ।
బదరీం త్వం ప్రయాహీతి స్వకులం సంజిహీర్షుణా ॥ **4** ॥

అథాపి తదభిప్రేతం జానన్నహమరిందమ ।
పృష్ఠతోఽన్వగమం భర్తుః పాదవిశ్లేషణాక్షమః ॥ **5** ॥

అద్రాక్షమేకమాసీనం విచిన్వన్ దయితం పతిం ।
శ్రీనికేతం సరస్వత్యాం కృతకేతమకేతనం ॥ **6** ॥

శ్యామావదాతం విరజం ప్రశాంతారుణలోచనం ।
దోర్భిశ్చతుర్భిర్విదితం పీతకౌశాంబరేణ చ ॥ **7** ॥

వామ ఊరావధిశ్రిత్య దక్షిణాంఘ్రిసరోరుహం।
అపాశ్రితార్భకాశ్వత్థమకృశం త్యక్తపిప్పలం ॥ **8** ॥

తస్మిన్మహాభాగవతో ద్వైపాయనసుహృత్సఖా।
లోకాననుచరన్ సిద్ధ ఆససాద యదృచ్ఛయా ॥ **9** ॥

తస్యానురక్తస్య మునేర్ముకుందః
ప్రమోదభావానతకంధరస్య।
ఆశృణ్వతో మామనురాగహాస -
సమీక్షయా విశ్రమయన్నువాచ ॥ **10** ॥

శ్రీభగవానువాచ
వేదాహమంతర్మనసీప్సితం తే
దదామి యత్తద్ దురవాపమన్యైః।
సత్రే పురా విశ్వసృజాం వసూనాం
మత్సిద్ధికామేన వసో త్వయేష్టః ॥ **11** ॥

స ఏష సాధో చరమో భవానా -
మాసాదితస్తే మదనుగ్రహో యత్।
యన్మాం నృలోకాన్ రహ ఉత్సృజంతం
దిష్ట్యా దదృశ్వాన్ విశదానువృత్త్యా ॥ **12** ॥

పురా మయా ప్రోక్తమజాయ నాభ్యే
పద్మే నిషణ్ణాయ మమాదిసర్గే।
జ్ఞానం పరం మన్మహిమావభాసం
యత్సూరయో భాగవతం వదంతి ॥ **13** ॥

ఇత్యాదృతోక్తః పరమస్య పుంసః
ప్రతిక్షణానుగ్రహభాజనోఽహం।

స్నేహోత్థరోమా స్ఖలితాక్షరస్తం
ముంచంఛుచః ప్రాంజలిరాబభాషే ॥ **14** ॥

కో న్వీశ తే పాదసరోజభాజాం
సుదుర్లభోఽర్థేషు చతుర్ష్వపీహ ।
తథాపి నాహం ప్రవృణోమి భూమన్
భవత్పదాంభోజనిషేవణోత్సుకః ॥ **15** ॥

కర్మాణ్యనీహస్య భవోఽభవస్య తే
దుర్గాశ్రయోఽథారిభయాత్పలాయనం ।
కాలాత్మనో యత్ప్రమదాయుతాశ్రయః
స్వాత్మన్రతేః ఖిద్యతి ధీర్విదామిహ ॥ **16** ॥

మంత్రేషు మాం వా ఉపహూయ యత్త్వ -
మకుంఠితాఖండసదాత్మబోధః ।
పృచ్ఛేః ప్రభో ముగ్ధ ఇవాప్రమత్త -
స్తన్నో మనో మోహయతీవ దేవ ॥ **17** ॥

జ్ఞానం పరం స్వాత్మరహఃప్రకాశం
ప్రోవాచ కస్మై భగవాన్ సమగ్రం ।
అపి క్షమం నో గ్రహణాయ భర్త -
ర్వదాంజసా యద్ వృజినం తరేమ ॥ **18** ॥

ఇత్యావేదితహార్దాయ మహ్యం స భగవాన్ పరః ।
ఆదిదేశారవిందాక్ష ఆత్మనః పరమాం స్థితిం ॥ **19** ॥

స ఏవమారాధితపాదతీర్థా -
దధీతతత్త్వాత్మవిబోధమార్గః ।
ప్రణమ్య పాదౌ పరివృత్య దేవ -
మిహాగతోఽహం విరహాతురాత్మా ॥ **20** ॥

సోఽహం తద్దర్శనాహ్లాదవియోగార్తియుతః ప్రభో।
గమిష్యే దయితం తస్య బదర్యాశ్రమమండలం ॥ **21** ॥

యత్ర నారాయణో దేవో నరశ్చ భగవాన్ఋషిః।
మృదు తీవ్రం తపో దీర్ఘం తేపాతే లోకభావనౌ ॥ **22** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుద్ధవాదుపాకర్ణ్య సుహృదాం దుఃసహం వధం।
జ్ఞానేనాశమయత్క్షత్తా శోకముత్పతితం బుధః ॥ **23** ॥

స తం మహాభాగవతం వ్రజంతం కౌరవర్షభః।
విశ్రంభాదభ్యధత్తేదం ముఖ్యం కృష్ణపరిగ్రహే ॥ **24** ॥

విదుర ఉవాచ
జ్ఞానం పరం స్వాత్మరహఃప్రకాశం
యదాహ యోగేశ్వర ఈశ్వరస్తే।
వక్తుం భవాన్నోఽర్హతి యద్ధి విష్ణో -
ర్భృత్యాః స్వభృత్యార్థకృతశ్చరంతి ॥ **25** ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
నను తే తత్త్వసంరాధ్య ఋషిః కౌషారవోఽంతి మే।
సాక్షాద్భగవతాఽఽదిష్టో మర్త్యలోకం జిహాసతా ॥ **26** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి సహ విదురేణ విశ్వమూర్తే -
ర్గుణకథయా సుధయా ప్లావితోరుతాపః।
క్షణమివ పులినే యమస్వసుస్తాం
సముషిత ఔపగవిర్నిశాం తతోఽగాత్ ॥ **27** ॥

రాజోవాచ
నిధనముపగతేషు వృష్ణిభోజే -
ష్వధిరథయూథపయూథపేషు ముఖ్యః।
స తు కథమవశిష్ట ఉద్ధవో
యద్ధరిరపి తత్యజ ఆకృతిం త్ర్యధీశః ॥ **28** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
బ్రహ్మశాపాపదేశేన కాలేనామోఘవాంఛితః।
సంహృత్య స్వకులం నూనం త్యక్ష్యందేహమచింతయత్ ॥ **29** ॥

అస్మాల్లోకాదుపరతే మయి జ్ఞానం మదాశ్రయం।
అర్హత్యుద్ధవ ఏవాద్ధా సంప్రత్యాత్మవతాం వరః ॥ **30** ॥

నోద్ధవోఽణ్వపి మన్న్యూనో యద్గుణైర్నార్దితః ప్రభుః।
అతో మద్వయునం లోకం గ్రాహయన్నిహ తిష్ఠతు ॥ **31** ॥

ఏవం త్రిలోకగురుణా సందిష్టః శబ్దయోనినా।
బదర్యాశ్రమమాసాద్య హరిమీజే సమాధినా ॥ **32** ॥

విదురోఽప్యుద్ధవాచ్ఛ్రుత్వా కృష్ణస్య పరమాత్మనః।
క్రీడయోపాత్తదేహస్య కర్మాణి శ్లాఘితాని చ ॥ **33** ॥

దేహన్యాసం చ తస్యైవం ధీరాణాం ధైర్యవర్ధనం।
అన్యేషాం దుష్కరతరం పశూనాం విక్లవాత్మనాం ॥ **34** ॥

ఆత్మానం చ కురుశ్రేష్ఠ కృష్ణేన మనసేక్షితం।
ధ్యాయన్ గతే భాగవతే రురోద ప్రేమవిహ్వలః ॥ **35** ॥

కాలింద్యాః కతిభిః సిద్ధ అహోభిర్భరతర్షభః।
ప్రాపద్యత స్వఃసరితం యత్ర మిత్రాసుతో మునిః ॥ **36** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే విదురోద్ధవసంవాదే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥